

TERRASSEHAGENE BAK STORGATEN

Bak Storgaten 46 - 50 klatrer gamle byborgerhager oppover det bratte terrenget, dandert på gråstensstablede terrasser. Hvor gamle de er vet man ikke, men tomtene gjenfinnes omtrent som nå på kart fra 1688. Hver hage har en akse fra hovedhuset mot gaten og opp til toppen av den smale langstrakte eiendommen. Fra de øvre deler av hagene er det et flott skue ut over havet. For gamle dagers byborgere var hagen sommerens dagligstue og festlokale. All verdens hjemlige og eksotiske frukter og bær samt trær og prydbusker.

I dag er det ikke mange slike hager tilbake. Hagene bak Storgaten er unike og sjeldne i landssammenheng. Da Larvik kommune for noen år siden foreslo å legge offentlige gangveier på kryss og tvers i de historiske hagene protesterte Riksantikvaren og varslet innsigelse da han betraktet terrassehagene som en nasjonal verdi. Da kulturhuslokaliseringen til festiviteten tomtent falt bort, ble også forslaget om offentlige gangveier puttet i en skuff. Men nå har Larvik kommune tatt forslaget frem igjen.

ARLITEKT NIELS TORPS ILLUSTRASJONER TIL BYPLANEN

Gangveier på kryss og tvers er stiplet inn på hagefremstillingen. Temmelig likt Larvik kommunes forslag fra 2001. Tegningen er hentet fra "utfordringer og hovedgrep" side 132 i planbeskrivelsen.

PLANENS JURIDISK BINDENDE KART PLANKARTENE 1-4. Larvik kommune mener alle 4 plankart er likestilt med samme juridiske rettsvirkning. Vi mener det kun er plankart 2, arealformålskartet som har direkte rettsvirkning overfor grunneierne. Det innebærer at plankart 2 er å forstå omtrent med samme kraft som en reguleringsplan. Plankart 1,3 og 4 blir da å regne mer som temakart. De kan binde kommunens planlegging og saksbehandling, men ikke grunneierne som har fått sine rettigheter gjennom plankart 2.

<p>Plankart 1 planstatus</p> <p>Området er skravert for krav om arkitektkonkurranse ved nybygg. Hagene er imidlertid unntatt da det neppe er intensjonen at det skal bygges der.</p>	<p>Plankart 2 arealbruk</p> <p>Terrassehagene vises som blandet sentrumsformål. Tilleggsbestemmelser for sentrum, Storgaten bevarer strukturen med patrisierhus i rekke foran og hager i bakkant. Bygninger uten antikvarisk verdi tillates revet. Rammer f.eks hus fra ca 1820 på første terrasse i nr 48. Planen mangler bindende bestemmelser som ivaretar bevaring av historiske hager og hagenes interne struktur. Det er da ingenting i veien for å anlegge offentlige gangveier når det måtte være aktuelt.</p>	<p>Plankart 3 byform bebyggelse</p> <p>Terrassehagene vises som fremtidig spesialområde for bevaring. Odberggården vises som eksisterende og fremtidig spesialområde for bevaring. Mangler noe bygningsmasse som burde vært vist som bevaringsverdig. Kvartal 36 terrassehager og bakgårder til Storgaten har utnyttelse på 150% og byggehøyde 14 meter. Kvartal 35 vestover Bøkkerbakken har byggehøyde 150% og 10 meter høyde. Odberggården, kvartalet 27, har utnyttelse på 150% med 11 meter byggehøyde. Bestemmelser knyttet til kartblad 3 er ikke direkte rettslig bindende for grunneieren, kun for kommunal planlegging etc..</p>	<p>Plankart 4 byform byrom</p> <p>Terrassehagene vises som spesielt verdifulle parker, hager, gravlunder, o.a.anlegg.</p> <p>I bestemmelser for spesialområde for bevaring 9.13 kreves at hager, vegetasjon, trapper etc skal bevares. I bestemmelse for verdifulle parker etc kreves hensyn til egenart etc ved opparbeidelse av dekke etc. Hagene mangler beskyttelse mot anlegg av gangveier på kryss og tvers slik det vises på skisse vist under. Riksantikvaren advarte i 2000 i innsigelsesvarsel mot slike løsninger som ødelegger hagenes interne aksestruktur. Uansett er bestemmelser knyttet til plankart 4 ikke direkte rettslig bindende for grunneieren.</p>
--	--	--	---

RIKSANTIKVARENS VARSEL OM INNSIGELSE

Utfordringer og hovedgrep i planforslaget, side 132 i planbeskrivelsen forutsetter at hagenes interne struktur er endret ved innføring av nye gangveier på kryss og tvers. Et ganske likt forslag ble lagt frem i reguleringsplanen for Rombergkvaralet av 16 februar 2001. Riksantikvaren skrev (utdrag):

”Forutsettes regulert til spesialområde bevaring – historisk hage. Formålet må inkludere alle terrassene inklusive Bøkkerbakken 5. RA skriver videre at av de få historiske hagene av slik type man kjenner har omdisponering til park medført tap av mye av hagenes struktur og vegetasjon og dermed også nasjonale interesse. Nye gangveier på tvers av hagene vil gi en ny og sterk struktur som bryter med hagenes historiske tilknytning til boligene og aksiale forløp oppover i terrenget. Krav til drift og tilgjengelighet vanskeliggjør også god innpassing av moderne gangveier bl a med hensyn til bredde markdekke og stigning. Mottatt illustrasjonsplan viser en uønsket løsning. Eiendomsskillet i nr 46 vil medføre ønske om fysisk sperre mellom privat gård og offentlig friområde. Hagen deles i to. Jfr punktet over. Offentlig tilgang vil gjøre det vanskelig å opprettholde funksjonsskillene hagene i mellom samt å ta vare på deler av det bevarte plantematerialet (spesielt i brukshagene). Festivitetens festsal samt terrassehagene i Storgaten 46-50 og Bøkkergaten 5a vurderes som nasjonal interesse. Omkringliggende hager, gårdsrom, bygningsvolum og eldre bebyggelse samt gateløpene avgrensning av kvartalet bygger opp om denne strukturen og tillegges nasjonal interesse i kraft av dette.”

KONKLUSJON

Det kan godt være at kommunen ikke har umiddelbare planer om å anlegge offentlige gangveier i terrassehagene bak Storgaten 46-50, men i planforslaget er det ingenting som hindrer en slik utvikling. Tvertimot ligger det fremme en idèskisse for en slik utvikling og Plan og bygningsloven er ikke til hinder for at et slikt grep kan gjøres som tiltak utløst av kommunedelplanen. Forskriften tillater terrengingrep på under 1 meters avvik i tettbygde strøk uten krav om søknad. Sterkere forbindelser mellom torget og sjøfronten forutsetter flere gangforbindelser og det var også tanken under Rombergplanen. Her må man båndlegge for utarbeidelse av en skikkelig reguleringsplan.

TILBAKE TIL FORRIGE SIDE

[KLIKK HER](#)

TILBAKE TIL STARTSIDEN

[KLIKK HER](#)